

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 19/2006 vp

Hallituksen esitys vuoden 1989 kansainvälisen meripelastusyleissopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merilain muuttamisesta, sekä vuoden 1910 erinäisten meriapua ja meripelastusta koskevien määräysten yhdenmukaistuttamisesta tehdyn kansainvälisen sopimuksen irtisanomisen hyväksymisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 1989 kansainvälisen meripelastusyleissopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merilain muuttamisesta, sekä vuoden 1910 erinäisten meriapua ja meripelastusta koskevien määräysten yhdenmukaistuttamisesta tehdyn kansainvälisen

sopimuksen irtisanomisen hyväksymisestä (HE 97/2006 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavana

- merenkulkuneuvos Aila Salminen, hallitusneuvos Lolan Eriksson ja EU-avustaja Une Tyynilä, liikenne- ja viestintäministeriö.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Museovirasto
- professori Peter Wetterstein.

HALLITUKSEN ESITYS

Meripelastusyleissopimus koskee meripelastajan ja aluksen omistajan välistä sopimussuhdetta meripelastustilanteessa. Yleissopimuksessa otetaan huomioon myös ympäristönäkökohdat meripelastustilanteessa. Yleissopimus on tarkoitus saattaa kansallisesti voimaan merilain 16 luvun muutoksella. Merilaissa säädetään siitä, missä tilanteissa ja kenelle meripelastuspalkkio maksetaan, pelastussopimuksesta, pelastuspalk-

kion määräytymisperusteista sekä eri toimijoiden velvollisuuksista. Meripelastajia pyritään kannustamaan pelastuspalkkiota sekä erityiskorvausta koskevilla säännöksillä ryhtymään pelastustoimiin myös ympäristölle aiheutuvien vahinkojen rajoittamiseksi. Vuoden 1989 meripelastusyleissopimuksella korvataan vuoden 1910 yleissopimus, jonka osapuolena Suomi on.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Asiantuntijakuulemisessa on kritisoitu sitä, että tarkoituksena on, että Suomi tekee yleissopimuksen ratifioinnin yhteydessä varauman, jonka mukaan meripelastussäännöksiä ei sovelleta historiallisiin hylkyihin eli yli 100 vuotta vanhoihin hylkyihin. Valiokunta toteaa, että muinaismuistolaki (295/1963) rauhoittaa automaattisesti sellaiset hylt ja hyllyn osat, joiden voidaan olettaa olleen uponneina vähintään sadan vuoden ajan. Nämä ovat kulttuuriperintöä, ja ne rinnastetaan muinaisjäännöksiin. Jos ulkoisten olosuhteiden perusteella on ilmeistä, että omistaja on hylännyt yli satavuotiaan hyllyn, se kuuluu valtiolle, ja rauhoitetusta hyllystä peräisin olevat esineet kuuluvat lunastuksetta valtiolle. Myös UNESCO katsoo vedenalaisen kulttuuriperinnön suojelusopimustekstissään¹ meripelastustoiminnan olevan soveltumatonta kulttuuriperintöön.

Museoviraston näkemyksen perusteella valiokunta katsoo, että kansainvälisen meripelastusyleissopimuksen hyväksyminen käyttäen hyväksi siinä olevaa mahdollisuutta esittää varauma olla soveltamatta sopimuksen määräyksiä

merenkulun kulttuuriperintönä pidettyihin hylkyihin sekä merilain muuttaminen niin, että sen säännöksiä ei sovelleta muinaismuistolaissa tarkoitettuihin aluksiin ja omaisuuteen edesauttaa ja selkiyttää kulttuuriperintönä olevien hylkyjen suojelua.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Lontoossa 28 päivänä huhtikuuta 1989 tehdyn vuoden 1989 kansainvälisen meripelastusyleissopimuksen,

että eduskunta hyväksyy tehtäväksi yleissopimuksen 30 artiklan 1 kappaaleen d kohdan mukaisen varauman, jonka mukaan Suomi ei sovelleta yleissopimusta silloin, kun kyseessä oleva omaisuus on merenkulun kulttuuriperintöä, jolla on esihistoriallista, arkeologista tai historiallista arvoa, ja se sijaitsee merenpohjassa, ja

että eduskunta hyväksyy Brysselissä 23 päivänä syyskuuta 1910 tehdyn kansainvälisen sopimuksen erinäisten meriapua ja meripelastusta koskevien määräysten yhdenmukaistuttamisesta irtisanomisen sekä

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

¹ Pariisi, 2001

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Eero Reijonen /kesk
vpj.	Matti Kangas /vas	Pertti Salovaara /kesk
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Arto Seppälä /sd
	Leena Harkimo /kok	Timo Seppälä /kok
	Saara Karhu /sd	Harry Wallin /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Lasse Virén /kok
	Risto Kuisma /sd	Raimo Vistbacka /ps
	Reino Ojala /sd	vjäs. Reijo Paajanen /kok.
	Erkki Pulliainen /vihr	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.